

T Ü R K Ç E

土耳其语

编者：周正清 沈志兴

中国人民解放军外国语学院一系
2001.3

BİRİNCİ DERS 第一課

Kutup yolculuğu

Amerikalı tanınmış kaşif Robert E. Peary'nin (Robert E. Peri), başarıyla sonuçlanan kutup yolculuğunun hikayesini kendi ağzından dinleyelim.

"Günler geçtikçe bizler kadar yanımızdaki Eskimo kılavuzların da heyecanı artıyordu. Hepimiz bir an önce hedefe varabilmek isteği içinde sabırsızlanıyorduk. Geceleri pek az uyku uyuyup yolumuza devam ediyorduk.

Nisanın üçüncü gününü dörde bağlayan gece, hava her zamankinden daha sakindi. Ayaklarımızın altında dümdüz bir buz sathı uzanıp gidiyordu. Eğer hava şartları değişmeyecek olursa, Nisanın altısında kutup noktasına varabileceğimizi düşünerek seviniyordum.

On saat hiç mola vermeden yirmi beş milden fazla yol aldık. O gün hafif bir kaza atlattım. Kızakları çeken Eskimolardan biri, farkına varmadan kızığını benim sağ ayağımın üstünden geçirmiş, ayağım biraz zedelenmişti. Fakat buna rağmen gecikmemek için ayağımın acısına aldırmadan yola devam ettim.

Gece, hepimiz yorgunluktan hitkin bir haldeydik. O gece kızak çeken köpeklerin en zayıf ve işe yaramazlarını bir kenara toplayıp hepsini öldürttüm. Bunların etlerini daha sıhhatli görünen, fakat yiyecek sıkıntısı çeken öbür köpeklere yedirdim. Yiyeceğimiz pek az kaldığı için bu tedbire beş vurmak zorunda kalmıştım.

Birkaç saat uyuduktan sonra tekrar yola çıktık. İsa derecesi eksi otuz beşti. Havada bir değişiklik yoktu. Daha önce esmekte olan set rüzgar da dindiği için gayet rahat ilerleyebildik.

Bundan sonraki molamızda köpeklerden birini daha öldürttüm. Gemiden

ayrılalı altı hafta olmuştu. Eğer hesaplarımda yanılmamışsam, bir gün sonra kutup noktasına varacaktık. Şimdiye kadar yolculuğumuz umulmadık derecede iyi şartlar içinde geçmişti. Fakat bundan sonra ne olacağını kimse bilemezdi. Belki de bu beyaz meçhuller ülkesinde kalacak, bir daha geri dönemeyecektik.

5 Nisan gecesini, uyku molasının süresini biraz daha uzattım. Adamlarımın, her günden daha fazla yorulduklarını düşünerek o gece biraz daha fazla uyumalarını istedim.

Mola bitip de yola çıktığımız zaman, hava şartları daha da düzelmişti. Isı, eksi on beş dereceye yükselmişti. Yerlerde pek kar yoktu. Hepimiz sevinçliydik. Hatta bizim bu sevincimiz köpeklerle de geçmiş, kızakları çekerken neşeli neşeli havlamaya, kuyruklarını sallamaya koyulmuşlardı. On beş mil kadar ilerledikten sonra kahvaltı molası verdik. Hepimizin birer sıcak çaya ihtiyacı vardı.

Tekrar yola çıkınca hiç durmadan on beş mil daha ilerledik. On iki saat içinde otuz mil ilerlemiştik. 6 Nisan günü öğleye doğru 89. Enleme vardık. Artık kutup noktasına çok yaklaşmıştık. Fakat ben, son bir hamle yapıp kutup noktasına kadar gidecek takati kendimde bulamıyordum. Hayatım boyunca uğrunda çalıştığım bir ideale kavuşmak üzere olduğumu da düşünecek halde değildim. Birkaç saat uyumazsam, hiçbir şey yapamayacağımı düşünerek son bir mola verdirdim.

Tam kutup noktasına varabilmemiz için altı, yedi millik bir mesafe daha katetmemiz gerekiyordu. 7 Nisan günü öğleyin dünyanın tepesine vardık. Ben bayrağı kutup noktasına dikerken, yanındaki Eskimolar da sevinç çığlıkları kopardılar. Yirmi üç sene süren çalışma ve didinmeden sonra, nihayet büyük isteğime kavuşmuşum.

Hazırlayan: Azize BERGİN

Aklınızda tutunuz

“Bütün bildiğini söyle, ve sözünü sakınma,” “söyleyen kabahat bulma, onun sözlerine dikkat et,” ve “eğer yanlış yaptıysan onları düzelt, eğer yapmadıysan yanlıştan kaçın.”

“知无不言,言无不尽”, “言者无罪,闻者戒之”, “有则改之,无则加勉”。

Yenilgi başarının anasıdır.

失败乃成功之母。

Sözler

- kutup, -tbu (is.)   极,极地;极,磁极: ~ ülkeleri 极地 ~ iklimleri 极地气候 ~ dairesi 极圈 ~ gündüzü 极昼
- kaşif, -şfi (is.)   首先发现(某地)者
- sonuçlanmak (nsz)   完成,结束
- Eskimo (öz.is.)   爱斯基摩人(居住在北美的民族)
- kılavuz (is.)   领路人,带路人,向导;引水员,引航员;指南手册: -i ~ edinmek (或 tutmak) 遵循,遵照,遵守 yazım (或 imla) ~u 字法指南,正字法手册
- istek, -ği (is.)   愿望,心愿;希望: kendi ~iyle (或 kendi ~ üzerine) 自愿地 en büyük ~im 我最大的愿望
- sabırsızlanmak (nsz) 忍耐不住,不能忍耐,失去耐心
- bağlamak (-i,-e)   把...连接起来,把...系(拴,绑)在...;打结子: boyunbağı ~打领带 ellerini arkasına ~ 把手放在背后 eşyayı ~把东西包好

- satıh, -tı (is.) 面,表面,上面: ~a çıkmak 浮出,浮起(潜艇)
- mola (is.) (途中的)休息;休息,稍事休息;停歇: büyük (küçük) ~ 大小休息 öğle ~sı 午休 ~ vermek (或 etmek) 休息
- mil (is.) 英里,海里,俄里;轴,转轴;淤泥: deniz ~i 海里(等于 1852 公里)
- kaza (is.) (火车、轮船、飞机)失事遭难;事故;命运,机缘: ~ya uğramak 遇难,出事 ~ yeri 出事地点 ~ ile 俄然地,意外地
- atlatmak (-i,-den;-i,-e,-i) 消除,消灭;使避免,使摆脱
- kızak (is.) 雪橇,爬犁,小雪橇: ~ kaymak 滑雪 ayak ~ları 潜雪板,潜板;(溜冰的)冰刀
- zedelenmek (nsz.) 遭受损失,受到摆伤;遭损害
- aldırmamak (-i,-e) 没有注意到...,没有把注意力移向...;不注意,没有...当回事: Aldırma. 不要紧(没有关系,没有什么,无所谓)
- bitkin (s.) 筋疲力尽的,软弱无力的: ~ bir halde 稍疲力竭到损点,十分疲惫不竭
- öldürtmek (-i,-e) 让...杀死...,让...滑灭...,让...消除...
- sıhhatli (s.) 健疲的
- sıkıntı (is.) 面难,窘途,拮据,紧张;烦闷,苦闷;寂意,无聊: ~ çekmek (或 ~ görmek, ~da olmak) 经受困难 maddi ~ 物质上的困难 su ~sı 缺水
- yedirmek (-i,-e) 喂养,给食物吃,供养,养活: çocuğu ~ 喂孩子
- tedbir (is.) 办法,措施,手段: ~ almak 采取(必要的)措施 ciddi ~ 果断的措施 emniyet ~leri 安全措施,预防措施
- ısı (is.) 温度,气温,热,热意;热的,炎热的: en büyük ~ 最高气

	温 ~ kuşak 回归带, 热带 ~ ot 胡椒
eksi (s.)	零下(指气温); 减, 减去; 阴(电)的, 负的: ~ işareti 减号 ~ elektrik 负电荷
yanılmak (nsz)	弄错, 记错, 看错: hesapta ~ 算错
umulmak (nsz)	期待, 指望, 盼望
meçhul, -lü (s.)	无名的, 不知名的, 人所不知的
hesap (is.)	计算; 数, 点数; 帐户: ~ dersi 算术课 ~ makinesi 计算器 ~ (i) açmak (在错行) 开户
kuyruk (is.)	尾, 尾巴; (某物的) 尾部; 队, 列队: ~unu oynatmak (或 ~ sallamak) 摇尾巴 ~ olmak 排队
ilerlemek (nsz.)	向前走动, 向前移动, 向前运动; 向前发展, 前进; 逐渐加剧
enlem (is.)	纬度: kuzey ~i 北纬
hamle (is.)	用力, 努力: ~ yapmak 努力, 尽力 ilk ~de 首先 bir ~de 一下子
takat (is.)	力气, 力量, 体力: Takati kalmadı. (或 Takati yok; Takati kesildi) 他没有力气了。
ideal (is;s.)	理想; 理想的: ~ bir surette 理想地 ~ bir örnek 理想的例子
mesafe (is.)	距离, 间距: buraya bir iki saat bir ~de 离这儿有一两个小时的路 kuş uçuşu ~si 最短距离, 直线距离 görüş ~si 视野, 眼界
kat (is.)	层, 楼层; 倍
katetmek (-i)	走…路, 走…距离: Yolumuz bir dereyi katedecek. 我们将经过一条河。Bir saatte dört kilometre katetti. 他一小时走了四公里。

koparmak (-i) 掀起,扬起;…起来;摘下,揪下,撮下,撕下,扯下,扯掉:
çığlık ~ 大喊大叫起来 çığlıklar ~ (或 çığlıklar
atmak) 拼命喊叫,狂喊 kahkaha ~ 哈哈大笑起来

Deyimler ve söz takımları

bir an önce (或 evvel)	尽快地;刚刚,刚才
uyku uyumak	睡觉
Nisanın üçüncü gününü dörde bağlayan gece	四月四日凌晨
Kutup Noktası	极点
yol almak	出发,动身,上路
farkına varmadan	没有注意,不小心
yiyecek sıkıntısı	食品短缺

Açıklamalar:

Eskimo: Kuzey Kutup bölgesinde yaşayan halkın adı. Groenland'dan Berig Boğazı'na kadar uzanan kıyılarda, Kuzey Sibiry'a'da, Alaska'da bulunurlar. Balık ve hayvan avcılığı başlıca geçim kaynaklarıdır.

Kutup: Yeryuvarlığının Ekvator'dan en uzak olan ve yer ekseninin geçtiği varsayılan iki noktasından her biri. Güney ve Kuzey olmak üzere iki kutup vardır. Her iki kutup da devamlı olarak karlarla örtülüdür.

Hatıra: Yazarların başlarından geçen olayları anlatan yazılarında hatıra denir. Hatıralar ya günü gününe veya sonradan hatırlanarak yazılır. Günü gününe yazılan hatıralara günlük denir.

Alıştırmalar ve ödevler

I . Kutup yolculuğu adlı hikayeyi açık okuyunuz ve Çince'ye çevirin.

II. Okuduđunuz metne göre sorulara cevap verin.

1. Kim kutup yolculuğunun hikayesini anlattı?
2. Amerikalı kaşif ile kılavuzları olan Eskimo, niçin sabırsızlık içindedir?
3. Kimlere Eskimo derler? Bunlar nerelerde yaşarlar?
4. Amerikalı kaşif, Kutup Noktası'na ne zaman varmayı düşünüyordu? Bunu ne zaman gerçekleştirdi?
5. Kızakla yolculuk, nasıl bir yolda ve nasıl bir havada yapılıyor?
6. 5 Nisan gecesi uyumak için verilen mola niçin uzatılıyor? Ertesi gün hava şartları nasıl oluyor?
7. Köpeklerin yiyecekleri azalınca, ne yapılıyor? Bu davranış nasıl bulunuyorsunuz?
8. Bir kışının Kutup Noktası'na ilk defa ulaşmak için yirmi üç yıl çalışmasından nasıl bir sonuç çıkarıyorsunuz?

III. Aşağıdaki konular, yazının hangi paragraflarında anlatılıyor?

1. Yoldaki küçük bir kaza
2. Yiyecek azalınca köpeklere yapılan davranış
3. 6 Nisan günü yolda duyulan sevinç
4. Kutup Noktası'na varma

IV. Aşağıdaki kelimelerin anlamdaşlarını bulunuz, bulduğunuz kelimeleri birer cümlede kullanın.

satış, takat, ideal, kavuşmak, kılavuz

V. Aşağıdaki söz takımlarını Türkçe ile açıklayın ve birer cümle içinde kullanın.
didinmeden sonra, ayağımın acısına aldırmadan, farkına varmadan, çığlıklar koparmak, hiç durmadan, mola vermeden

VI. Aşağıdaki cümlelerin fiillerini ettirgen fiillere çevirin.

1. Açıklarda bir gemi battı (denizaltı).
2. Yavrular yemek yedi (kedi).
3. Hasta karyolaya yatıyor (hastabakıcı).
4. Börek ocakta kızarıyor (teyzem).
5. Hakim kimin suç işlediğini bildi (polis).
6. O bu baberi duydu (kardeşim).
7. Ali bahçede bir yılan öldürmüştü (kızkardeşi)

VII. Aşağıdaki cümleleri daha kısa söyleyin.

1. Hepimiz bir an önce hedefe varabilmek isteği içinde sabırsızlanıyorduk.
2. Gece hepimiz yorgunluktan bitkin bir haldeydik.
3. Hepimizin birer sıcak çaya ihtiyacı vardı.
4. Daha önce esmekte olan sert rüzgar da dindiği için gayet rahat ilerleyebildik.
5. Belki de bu beyaz meçhuller ülkesinde kalacak, bir daha geri dönemeyecektik.

VIII. Aşağıdaki cümlelerden daha kelimesini çıkartsak, anlamda nasıl bir değişme olduğunu söyleyin.

1. Mola bitip de yola çıktığımız zaman, bava şartları daha da düzelmişti.
2. Bundan sonraki molamızda köpeklerden birini daha öldürttüm.
3. Tekrar yola çıkınca hiç durmadan on beş mil daha ilerledik.
4. 5 Nisan gecesi, uyku molasının süresini biraz daha uzattım.

IX. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan fiillerin zamanlarını açıklayın.

1. Belki de bu beyaz meçhuller ülkesinde kalacak, bir daha geri

dönemeyecektik.

2. Eğer hesaplarımda yanılmamışsam, bir gün sonra kutup noktasına varacaktık.
3. Geceleri pek az uyku uyuyup yolumuza devam ediyorduk.
4. Yiyeceğimiz pek az kaldığı için bu tedbire baş vurmak zorunda kalmıştım.

X. Aşağıdaki parçayı okuyunuz ve kendi sözlerinizle anlatın.

Karadeniz kıyıları

Sabah uyandıığımızda, dönüş yolculuğu başlamıştı. Önce saat onda Trabzon'a, sonra da Giresun'a uğrayacaktık. Kahvaltı sona erince güverteye oturup Karadeniz kıyılarını seyretmeye başladık. Gemi oldukça yakından geçiyordu. Böylece bittün sahil önümüze serildi.

İnsan buralara bakınca bir resim görür gibi oluyordu.

Dalgaların bittiği yerden toprak yükseliyor ve dağlar meydana geliyordu. Sıra sıra, dizi dizi dağlar. Önde daha alçaktılar, yukarılara doğru yükseliyor ve hayal meyal seçiliyorlardı. Dağların yamaçlarında tek katlı, kırmızı damlı, tatlı şirin evler vardı. Dışardan bakılınca neşeli, sağlıklı, mutlu insanların yaşadığı evler! Daha aşağılara indikçe ağaçlarla bu küçük evler karışıyor, bir ressamın tablo üzerinde yarattığı renkler meydana geliyordu. Martılar mavi denizden ayrılıyor, yüksek kayalara, dağlara doğru uçuyorlardı.

Vapurun bütün yolcuları bu manzaranın etkisi altında kalarak, hayran hayran, kıyıya, dağlara, minik evlere, ağaçlara, martılara bakıyorlardı. Böylece zamanın nasıl geçtiğini anlamadık. Ancak bu vahşi güzellik yerini apartmanlara bırakınca Trabzon'a vardığımızı farkettilik. Gemi büyük bir dikkatle rıhtıma yaklaştı ve yanaşır yanaşmaz da içerisi bir ana baba gününe döndü. Aynı

zamanda vapurun büyük vinçleri de harekete geçmiş, rıhtıma yığılmış yükleri bir tüy gibi kaldırarak geminin içine dolduruyordu. Diğer taraftan arabalar, motosikletler de bu vinç tarafından aşağıya indirilmeğe başlandılar. Bu karışıklık arasında, kendimizi rıhtımda bulduk.

Hemen bir taksi tutup bize şehri gezdirmesini istedik. Az sonra Trabzon'un yukarı kısımlarına doğru çıkıyorduk. Gemiden gördüğümüz güllüklerin içindeydik. Şimdi Kisarna maden sularının çıkarıldığı yere doğru yol alıyorduk. Karşımızdaki dumanlı dağlar sanki bize gülüyor, kırmızı damlı evler bizi davet ediyordu.

Yanımızda ucu bucağı görülmeyen tütün tarlaları ve fındık bahçeleri görülüyordu. Karadenizliler fındık ve tütünlerine çok düşkünlüler. Ama belki de bunda haklıydılar. Bütün geçimlerini bu iki ürün sağlıyordu.

XI. Aşağıdaki Çince'yi Türkçe'ye çevirin.

游览特拉布松

我们飞驶过左一弯右一弯,来到了一个村庄。前面不远处就是基萨尔纳(Kisarna)矿泉水产地。我们到了那里。水从水龙头里淙淙流出。水龙头旁边的人们都在尽力往自己杯子里装水。我们喝了水后,才知道此处水比所有的矿泉水都要甘甜爽口。此时,我发觉除了我们之外,里面一个游客也没有了。那里有一个人等着我们离开,他已等得不耐烦了。那天是礼拜五,他要做礼拜去。我们出来后,坐上车子离开了绿荫中的甘泉。

而后,我们又去参观了阿塔图尔克故居。在此,我们饱览了特拉布松的全景。由于轮船的起航时间快到,我们决定返回。途中司机说:“先生,我们这里的人从很小的时候起就开始谋生。我十三岁学驾驶,十五岁就开大卡车。”

我们在听司机讲述时,又说到了旅游者和妇女。司机一边高速驾驶,一边

接着说：“特拉布松的妇女不能到公共场所，就是出海也要同男人分开。午前是男人，午后是妇女。从这方面来说，我们是很落后的。”

也许司机不愿这么做，但他也不能让老婆、女儿抛头露面。多少年来，人们都是这样看了学着做的。即使他们不想这样做，也得做。不做，日后，家人和亲友们会怎么说呢？当我回到轮船上，就在想特拉布松的所见所闻。不久轮船起航了，我们乘风破浪地离开了特拉布松。

İKİNCİ DERS 第二课

TEPEDEKİ KIRKİKİNDİ

(Yazar Hacıkadın Deresi'ni yüksekte seyretmek için bir tepeye tırmanır.)

Sıcak, hem, kuru sıcak değil, biraz da sıkıntılı... Yavaş yavaş çıkıyor, sık sık duruyor, dinleniyordum. Yokuşun yarısını aştıktan sonra, az soluma düşen koca kalker bliklerinin gölgesinde biraz nefes alayım dedim. Kayalara varınca gördüm ki, öte yanda küçük bir su sızıntısı, bir evlek kadar yeri ıslatmış, yeşertmiş ve yeşil çimenlerin arasından çıkan düğün çiçekleri, yavru ağzıları, yaban süsenleri, papatyalar, mor sümbüller, ak süt çiçekleri bu ıslak, yeşil yeri bir çiçek bahçesine çevirmişler. Kayanın dibine oturduktan sonra çiçeklere bakarken ikide bir çimenlik üzerinde bir kuyruksallayan dikkatimi artırdı. Bu küçük çiçek tarlasına birçok böcekler, sinekler, arılar, kelebekler üşüşmüşlerdi. Kah bir çiçeğe konuyorlar, kah uçuyorlar, yükseliyorlar, alçalıyorlar, vızılđayıyorlar, türlü türlü uçuş oyunları yapıyorlardı. Karşıda bir cehri dalına konan ve beni hiç umursamayan kuyruksallayan, arada bir yukarıdan bir pike veya yandan bir sağılma ile çimenliğe geliyor ve uçarken, bir kelebek veya bir sinek kapıp gidiyordu. Daha çalıya konmadan, havada gagasına sıkıştırdığı böceği ezmeye çalıştığını iyice görüyordum.

Kayaların yanından ayrılıp da birkaç adım attıktan sonra iki saatten beri uyduğum bu büyük sessizlik içinde önümden birdenbire gırr diye üç keklik fırlayıverince ürkmüş, bir hoş olmuşum.

Bunlar taşların dibine pısmışlardı. Anlaşılan, suya, taze yeşile gelmişlerdi. Mükemmel bir kavis çizerek dereye süzıldüler ve karşı yamaçtaki kayalığa kondular.

Az sonra tepeye ulaşmıştım. Manzara geniş ve güzeldi. Aşağıda Hacıkadın, yeşil bir kurdela gibi kıvrım kıvrım uzuyor; karşıda çepeçevre Keçiören, Etlik, daha geride arkası karararak Bağlum sırtının üstündeki küçük çam ormanı, Çiftlik, Çubuk Çayı, Ankara, Dikmen... hepsi apaçık gözüküyordu.

Fakat bu güzel manzara çok sürmedi; bir yandan dalgalı bayırları koyulaştıran kara bulutlar ilerliyor, bir yandan da Etlik gerilerinden kopan bir toz fırtınası Akköprü'ye doğru koşuyordu. Hatip Tepesi'nin önünden kalkan bir toz hortumu hem yürüyor, hem yükseliyordu.

Artık Ankara gözükmez olmuştu. Toz fırtınası şehrin önünü bir bulut gibi kaplamıştı. Etlik üstüne gelen kara bulutların alt kenarları bir perdenin püskülleri gibi yere doğru sarkmaya başlamışlardı. Keçiören bağlarından uçan kağıt parçalarından, az sonra yamacın eteğinden yuvarlanan kuru otlardan, fırtınanın yaklaştığım anlıyordum. Hem buradan ayrılmamak, olup biteni hep buradan görmek, hem de ıslanmadan çabucak yol üstündeki boş bağ evini tutmak istiyordum.

Çok geçmeden, fırtına tepeye de ulaştı. Artık duramazdım. Zaten bir şey göremezdim. Her yer kararmış, gök, kara bir şemsiye olmuştu.

Yamacın eteğine varırken iri, kocaman bir damla almıyı ıslattı. Aman bu ne hoştu; bu büyük sancılarla inleyen göğün doğurduğu ilk rahmet damlası idi. Korkunç gürlemeler durmadan artıyor, nur topu damlalar sıklaşıyordu. Ben de onlara adım uyduruyorum, adeta koşuyordum. Boş bağ evine yaklaşırken damlalar uzamaya, ip sicim olmaya başladılar. Toprak ıslanıyor, ıslandıkça kararıyor ve havaya güzel bir koku yayılıyordu. Oh, bu ne hoş, ne rahmanî bir koku idi. Bu, cennet kokusu, toprak kokusu idi.

Çardağın altına sığındığım zaman, artık yağmıyor, adeta akıyordu. Gökten

yere, yerden, bir makaraya sarılıyormuş gibi inen ve birbirlerine hiç değmeyen yağmur ipleri, arada bir rüzgar ters estikçe birbirlerine dolaşıyorlar, kördüğüm oluyorlar, tekrar çözülüyorlardı.

Yağmura bakarken: “Ver Allah’ım ver, çokça ver...” diye mırıldanmaya başlamış ve dalmıştım.

(Anadolu Manzaraları’ndan)

Aklınızda tutunuz

Öğrenimin düşmanı kendini beğenmektir. Gerçekten bir şey öğrenmek isteyen bir kimse, işe kendini beğenmekten kurtarmakla başlamalıdır.

学习的敌人是自己的满足,要认真学习一点东西,必须从不自满开始。

Düşmanını tanı ve kendi kendini tanı, o zaman yenilmeden yüz savaşımaya girişebilirsin.

知己知彼,百战不殆。

İki tarafı dinlersen zihnin aydınlanır, tek tarafı dinlersen karanlıkta kalırsın.

兼听则明,偏听则暗。

Sözler

tepe (is.)	小山,小丘,岗,丘埠;顶,巅,稍: dağın ~si 山顶 kum ~si 沙丘 -in ~sinde binmek (或 oturmak) 骑在...的头上, 对...发号施令 ~ aşağı 底朝天 ~den tırnağa (kadar) 从头到脚,浑身上下;完全,彻头彻尾
kırkikindi (is.)	(在安纳多鲁部分地区午后下的)雨
Hacikadm (öz.is.)	哈哲卡登(安卡拉的一个城区名)
tırmanmak (-e)	爬,攀登: ağaca ~ 爬树 tepeye ~ 登山
sıkıntılı (s.)	使人发闷的,使窒息的;(呼吸)很困难的;(感到)寂寞的,无

	聊的 ~ hava 闷热的天气 ~ hasta 折磨人的病
yokuş (is.)	上坡道,上坡(路): ~ aşağı 下坡路 ~ çıkmak 爬坡 ~ inmek 下坡,下山;走下坡路
aşmak (-i)	翻越过去,翻过(山岭);越过;走完(一段路程): dağı ~ 翻 山 tepe ~ 越岭 eşiği ~ 进门,登门 geceyi ~ 熬过 (可怕的)黑夜
koca (s.)	大的,宏大的,很大的;老的,已过中年的,成年的;知名的,有 名的: ~ memleket 幅员辽阔的国家,大国 ~ kız 成 年的女孩子 ~ harfler 大写字母
kalker (is.)	石灰岩,石灰石
blok (is.)	预制件,块,板;联盟,集团;街坊,区段;(联在一起的)结构: askeri ~ 军事集团 siyasi ~ 政治集团 motor ~u 汽 缸组,复式汽缸
sızıntı (is.)	滴水,(一滴一滴地往下滴的)水: ~ yeri 孔,洞,渗漏的地 方 ~ suyu 积水
evlek (is.)	犁沟,犁路,垄沟;土地面积单位(等于四分之一德尼姆); 灌溉沟渠
ıslatmak (-i)	使潮湿,沾湿,淋湿;使湿润
yeşertmek (-i)	使发绿,使绿化
düğün (is.)	结婚典礼,婚礼,结婚: ~ hediyesi 结婚礼品 ~ kurmak (或 yapmak) 办喜事
yaban (is.)	荒无人烟的地方,荒漠;野人;外来人,外地人: ~a söylemek 胡说八道 Sözüm yabana. 请原谅我说话粗鲁。
sülsen (is.)	鸢尾花;鸢尾属
papatya (is.)	洋甘菊,母菊

mor (s.)	紫色的,紫罗兰色的;浅紫色的,雪青色的
sümbül (is.)	风信子
ıslak (s.)	潮的,潮湿的,湿润的
dip, -bi (is.)	(河、海、山谷等的)底;(器皿、抽屉、船等的)底,底部;根部;深处(指距离入口或起点很远的地方);(作名词后置词用) ~inde 在…下面,在…旁边
çimenlik (is.s.)	不大的草地,小草地;草地,牧场;绿草;草地的,草坪的
kuyruksallayan (is.)	鹁鸽
artırmak, arttırmak (-i)	增加,增多;提高,加强;扩大,放大;积蓄,积累,储蓄: işin verimliğini ~ 提高劳动生产率
üüşmek (-e)	聚集,汇合;从四面八方跑拢来,从各处跑到一起;飞集,飞到一处
alçalmak (nsz)	降落,下落;(鸟、飞机)飞得低些;下沉;衰减
vızıldaşmak (nsz)	嗡嗡,作嗡嗡声,作营营声,发出蜂音;飐飐响
uçuş (is.)	飞,飞行: kör ~ 盲目飞行 alçak ~ 低飞,低空飞行
umursamak (-i)	认为…有意义,注意到…
pike (is.)	(飞机)俯冲,(鸟)垂直飞下: ~ bombardıman 俯冲轰炸机;俯冲轰炸 ~ etmek (或 yapmak) 俯冲
sağılma (is.)	展开,打开
çalı (is.)	灌木林,灌木丛
uçmak (nsz)	飞,飞行;飞翔;蒸发
sıkıştırmak (-i,-e)	塞入,勉强装入,压入;把…塞入…: avucuna ~ 塞进他的手里
gaga (is.)	鸟嘴,喙
gırr (yansıma)	扑楞